Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

Asiantuntijakuuleminen

15.10.2024 DNRO 107/2024

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

HE 115/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y. kiittää mahdollisuudesta lausua metsätalouden määräaikaiseen kannustejärjestelmään (METKA) liittyvistä säädösmuutosehdotuksista.

Yleistä

METKA-järjestelmä kannustaa metsänomistajia aktiiviseen ja kestävään metsänhoitoon ja on merkittävä ohjauskeino pyrittäessä kohti hallitusohjelmassa ja Kansallisessa metsästrategiassa asetettuja tavoitteita. Kannustejärjestelmä astui voimaan vuoden alussa, eikä kaikkien työlajien osalta olla päästy vielä toteutusvaiheeseen. Tukijärjestelmän uudistuksessa muutoksia tuli sekä työlajeihin, eri työlajien tukiehtoihin sekä tukitasoihin. Tukijärjestelmän tehokkuutta ja vaikuttavuutta pyrittiin parantamaan.

Hallitusohjelmassa puuntuotannon kestävyyden turvaamisen vuosittaista rahoitusta leikattiin 15 milj. euroa. Suhteessa aiempiin käytettävissä oleviin varoihin leikkaus oli poikkeuksellisen suuri. Vuoden 2024 kehysriihessä päätettiin lisäsopeutumistoimista, joiden vuoksi määräraha pienenee entisestään vuonna 2025.

> MTK ymmärtää, että haastavassa taloustilanteessa myös metsätalouden tukijärjestelmää joudutaan tarkastelemaan. Metsänomistajien neuvonta sekä uusien työlajien ja tukiehtojen mukaisten palveluiden kehittäminen ja markkinointi on vasta käynnistynyt. Uudet puuntuotannon tukiin kohdistuvat leikkaukset METKA-järjestelmän ollessa vasta käynnistysvaiheessa aiheuttavat epäselvyyttä ja vähentävät järjestelmän uskottavuutta ja kannustavuutta.

Esitys metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Esityksen mukaan kannustejärjestelmästä poistettaisiin uuden metsätien tekemisen tuki sekä mahdollisuus tehdä uutta tietä metsätien perusparannuksen yhteydessä.

> Uusia metsäteitä on vuosittain rakennettu vain vähän. Tuen poistaminen uusien metsäteiden rakentamiselta ei heikentäne METKA-järjestelmälle asetettujen tavoitteiden saavuttamista merkittävästi. MTK kuitenkin huomauttaa, että kuten esityksen perustelumuistiossa todetaan, tuen poistamisen vaikutukset kohdistuisivat erityisesti pohjoisempaan Suomeen, jossa tienrakennustarvetta on edelleen ja metsätieverkoston palvelut myös muulle yhteiskunnalle (pelastustoimi, matkailu ja virkistyskäyttö) korostuvat.

Lisäksi lakia esitetään muutettavaksi niin, että määrärahojen ollessa riittämättömiä, tukihakemukset tulisi siirtää seuraavalle vuodelle. Tukihakemus hylättäisiin, jos seuraavanakaan vuonna ei olisi riittävästi määrärahoja käytettävissä.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2403
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2403
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

Asiantuntijakuuleminen

15.10.2024 DNRO 107/2024

MTK korostaa, että metsätalouden toimintaympäristön tulisi olla ennustettava. Metsätalous on pitkäjänteistä toimintaa, jossa toimenpiteitä suunnitellaan myös tuleville vuosille. Mikäli hankkeita jää rahoittamatta määrärahojen niukkuuden vuoksi, vähentää tämä metsätalouden aktiivisuutta pitemmällä aikajänteellä. On hyvä myös muistaa, että valtio rahoittaa metsätalouden töitä vain osittain ja kokonaisuutena metsätalouden rahoituksella on laajasti positiivisia vaikutuksia niin metsänhoitoon, puun saatavuuteen kuin työllisuuteenkin. Mikäli määrärahojen puutteen johdosta työt loppuvat kesken vuoden, on vaara, että jo nyt työvoimapulasta kärsiviltä aloilta ammattilaiset siirtyvät muille aloille.

MTK katsoo, että hallituksen tulisi ennakoida määrärahojen tarvetta, ja määrärahojen uhatessa loppua varmistaa riittävä rahoitus lisämäärärahoilla, jotta katkokset metsätalouden töissä vältetään.

<u>Esitys metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta</u>

Metsäteiden perusparannuksen tukea esitetään laskettavaksi 70 prosentista 50 prosenttiin.

Metsäteiden perusparannuksen tuen laskeminen 70 %:sta 50 %:iin tulisi vaikeuttamaan tiehakkeiden syntymistä huomattavasti. Tuen heikentäminen uuden kannustejärjestelmän alkumetreillä passivoisi metsänomistajien aktiivisuutta teiden perusparannuksiin. MTK huomauttaa, että Pohjois-Suomessa tukitaso laskisi jopa alle aiemman kestävän metsätalouden rahoituslain (kemera) tukitason (60 %).

MTK katsoo, että tukitaso tuli säilyttää koko maassa vähintään 60 %:ssa perusparannuksesta aiheutuneista hyväksyttävistä kohtuullisista kustannuksista.

Taimikon ja nuorenmetsänhoidon pituusrajaa esitetään laskettavaksi metrillä ja pienpuun keruun tukea 50 eurolla (sadasta eurosta 50 euroon).

MTK pitää hyvänä periaatetta, että kannusteilla pyritään tukemaan oikea-aikaista ja oikein kohdentuvaa taimikoiden ja nuorten metsien hoitoa. Kuitu- ja energiapuun kysynnän ja hintojen nousun myötä pienpuun korjuutuen merkitys on vähentynyt. MTK esittää, että tarvittavat leikkaukset toteutettaisiin luopumalla pienpuun keruutuesta kokonaan.

Helsingissä lokakuun 15. päivänä 2024

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK R.Y.

Lea Jylhä
Metsäasiantuntija

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2403
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2403
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi